

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

E.A.D. Rozenberg (D66), D.L. van Woerden-Kerssen (ChristenUnie),
T.C. Both-Verhoeven (CDA), A.H.K. van Viegen (PvdD) en F. J. Hoogendam (SP)
(d.d. 20 januari 2025)

Nummer
4177

Onderwerp
Waterbesparingsmaatregelen Zuid-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Door de gevolgen van klimaatverandering, bevolkingsgroei en verspilling staat de zoetwatervoorziening in Zuid-Holland onder druk. Het RIVM heeft eerder gewaarschuwd dat er in 2030 een tekort aan drinkwater kan ontstaan als er geen aanvullende maatregelen worden genomen. Volgens een recent artikel van de NOS is de situatie, ondanks een actieplan van provincies, drinkwaterbedrijven en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, nog niet verbeterd¹.

Namens D66, ChristenUnie, CDA, Partij voor de Dieren en SP stellen wij de volgende vragen:

- 1. Ondersteunt GS de waarschuwing van het RIVM dat er zonder aanvullende maatregelen een drinkwatertekort zal ontstaan in 2030? Zo ja, welke specifieke oorzaken draagt GS aan voor deze verwachte tekorten in Zuid-Holland?*

Antwoord

Ja, we onderschrijven deze waarschuwing. Door bevolkingsgroei, economische groei en de toenemende kans op droogte en hitte door klimaatverandering, neemt de vraag naar drinkwater in de toekomst toe, ook in Zuid-Holland. Dit betekent dat de Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijven hun huidige wincapaciteit moeten uitbreiden en nieuwe bronnen moeten ontwikkelen om aan de toekomstige vraag te kunnen voldoen. Daarom hebben we in de zomer van 2024 drie regionale actieplannen 'Beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030' vastgesteld, voor elk Zuid-Hollands drinkwaterbedrijf één. Te weten de drinkwaterbedrijven Dunea, Oasen en Evides. De Statencommissie Landelijk Gebied is hier middels een lid-GS brief op 10 juli 2024 over geïnformeerd (PZH-2024-854712665). Daarnaast gaan we in samenwerking met uw Staten werken aan een drinkwatervisie voor 2050.

¹ <https://nos.nl/artikel/2551578-actieplan-om-tekort-aan-drinkwater-te-voorkomen-situatie-niet-verbeterd>

2. *Welke aanvullende maatregelen heeft Zuid-Holland tot nu toe genomen of is GS voornemens te nemen in het kader van het actieplan? In hoeverre acht GS deze maatregelen voldoende om de toekomstige drinkwatervoorziening veilig te stellen?*

Antwoord

Zie de beantwoording van vraag 1. In de regionale actieplannen, welke tot stand zijn gekomen in coproductie met Dunea, Oasen en Evides, zijn verschillende maatregelen opgenomen. Maatregelen variëren van afspraken rondom vergunningverlening in het kader van nieuwe bronnen, tot aan het uitdragen van een gezamenlijke lobbyboodschap (van provincie en drinkwaterbedrijven) richting het Rijk. Wij verwijzen u graag naar de regionale actieplannen voor een compleet overzicht van alle maatregelen.

De regionale actieplannen zijn gezamenlijke producten, van provincie én betreffende drinkwaterbedrijf. Belangrijke voorwaarde is dat in gezamenlijkheid wordt gewerkt aan het uitvoeren van de actieplannen. Zo is er bijvoorbeeld sinds de vaststelling van de actieplannen regelmatig overleg met Dunea over de voortgang van de uitvoering van het actieplan. Ook Evides en Oasen treffen we, zowel ambtelijk als bestuurlijk, meerdere keren per jaar. Op die manier verwachten we gezamenlijk invulling te geven aan de toekomstige drinkwatervraag. Tegelijkertijd is het belangrijk om in te blijven zetten op drinkwaterbesparing om op deze manier de groeiende vraag naar drinkwater zo veel mogelijk te dempen. Een combinatie van beide invalshoeken achten we voldoende om de toekomstige drinkwatervoorziening veilig te stellen.

3. *Welke concrete stappen kan GS ondernemen om waterbesparingsmaatregelen actief te bevorderen onder inwoners en bedrijven in de provincie? Hoe kan het bouwbesluit worden aangepast om bij nieuwbouw de verplichting in te voeren voor het aanleggen van waterbassins voor gescheiden opvang- en watersystemen?*

Antwoord

We ondernemen reeds stappen om waterbesparingsmaatregelen te bevorderen. Zo is er een subsidieregeling beschikbaar, gericht op waterbesparende maatregelen voor het doorspoelen van het toilet in sociale huurwoningen. Daarnaast bekijken we subsidiemogelijkheden ten aanzien van het opvangen en benutten van hemelwater en het aanleggen van grijswatersystemen. Een concreet voorbeeld is de verleende subsidie voor een innovatief circulair watersysteem in een particuliere woning in Boskoop. Beide opties (gebruik hemelwater en aanleg grijswatersysteem) zijn voor private woningen nu toegestaan voor toilet, wasmachine en gebruik in de tuin. Voor collectieve systemen is dit alleen toegestaan met ontheffing onder voorwaarden (onder toezicht van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)).

Tegelijkertijd merken we dat veel waterbesparende maatregelen (behoudens kleine maatregelen zoals doorstroombegrenzers, beluchters, etc.) momenteel onvoldoende rendabel zijn. Verplichte toepassing zal leiden tot hogere bouwkosten, een hogere materiaalbelasting en een hoger energieverbruik. De baten liggen bij derden, en in de toekomst. De provincie kan geen waterbesparende maatregelen verplichten, dat is een bevoegdheid van het Rijk via het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (Bbl). In het kader van het Nationale Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing, waar we als provincie ook bij betrokken zijn, wordt door het Rijk onderzocht welke aanpassingen aan het Bbl mogelijk zijn. In het kader van afspraken gemaakt op de Woontop eind 2024, is ambtelijk de suggestie meegegeven om belemmerende regels voor grijs- en hemelwatersystemen voor woningen te schrappen.

Deze inzet sluit aan bij het feit dat het thema 'drinkwaterbesparing' is opgenomen in het convenant Toekomstbestendig Bouwen. Nieuwe woningen die op vrijwillige basis conform dit convenant worden ontwikkeld kennen 3 ambitieniveaus op het gebied van waterbesparing: brons (100 liter per persoon per dag), zilver (70 liter p.p.p.d.) en goud (50 liter p.p.p.d.).

4. *ChristenUnie heeft in november 2023 de toezegging gekregen dat GS aan de slag gaan met het stimuleren van drinkwaterbesparing via bijvoorbeeld grijswatersystemen bij bouwprojecten (water hergebruiken) en dat waterbronnen beter beschermd worden via de verordening. Wat is de stand van zaken? Hoe gaat het met de lobby richting het Rijk t.a.v. het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL)?*

Antwoord

Naar aanleiding van de toezegging is uw Staten in maart 2024 geïnformeerd middels een Lid GS-brief (PZH-2024-851557649). Voor een stand van zaken ten aanzien van het stimuleren van (drink)waterbesparing, zie het antwoord op vraag 3. Daarnaast wordt verkend hoe duurzaamheidsmaatregelen juist kunnen bijdragen aan het versnellen van de woningbouw.

5. *Heeft GS contact met relevante kennisinstellingen om innovatieve oplossingen en maatregelen te testen en te implementeren t.a.v. waterbesparingsmaatregelen? Zo ja, welke initiatieven zijn er momenteel in ontwikkeling en worden op korte termijn uitgerold?*

Antwoord

Vanuit de portefeuille Klimaatadaptatie dragen we bij aan VP-Delta (het innovatieprogramma voor een klimaatbestendige omgeving van TU Delft Innovation & Impact Centre). Daar wordt dit jaar kennis ontwikkeld voor de ambitie om het aantal liters drinkwater per persoon per dag terug te brengen tot 100 (resp. 70 en 50) liter, in aansluiting op het convenant Toekomstbestendig Bouwen.

6. *Is GS geïnteresseerd in het streven naar de titel van meest water efficiënte provincie van Nederland? Overweegt GS om creatieve initiatieven, zoals een "challenge", uit te schrijven voor organisaties en bedrijven om bij te dragen aan dit doel?*

Antwoord

Hoewel we het streven naar de titel 'meest water efficiënte provincie van Nederland' een sympathiek idee vinden, is dat gezien de demografische en economische kenmerken van onze provincie lastig haalbaar. Dat neemt niet weg dat we meerdere routes bewandelen om aandacht te vragen voor het thema (drink)waterbesparing en dat ook concreet maken met verschillende typen activiteit, zoals subsidieverlening, convenanten, samenwerkingsafspraken en bijdragen aan kennisontwikkeling.

Den Haag, 11 februari 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff